

LRI နီၣ်ကစၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ လၢတၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီ အဂီၢ်

နီၣ်တြၢၤစကၤ ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ လီၤဆီ တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤလၢအဟ့ၣ်လီၤ- သ့ၣ်ဒီး ကိးမုၢ်နီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် (ADLs) ဒီး ကိးမုၢ်နီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအမၤစၢၤတၢ် (IADLs) တၢ်န့ၣ်အိၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤဘၣ်သးဒီး မိၢ်ပၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ် ဒီမၢၤဝါ ကမၤဖျါလီၤဆီလၢ ဟံၣ်ဖိယီဖိဖဲ ပုၤတၢ်အခၢၣ်စးတဟ်ယုၢ်ဒီး နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ဆူးတၢ်ခါလၢအယံာ်ထီၣ်လၢ သးအနီၣ်ဒ်သိးသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီ တၢ်ပီးတၢ်လီ

ပုၤတကၤစ့ၣ်စ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီးမုၢ်ဒါလၢဖိးသဲစး (LRI) နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤန့ၣ်လိာ်ဘၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိကဘၣ်အသးလၢတၢ်အိၣ်ပညီဘၣ်သးဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီဒ်သိးကညီတၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. LRI နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ် သူအီၤ ဖဲတၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ်အခါ မ့ၢ်တမ့ၢ် ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ သ့ၣ်လိာ်သးလၢ တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်သးဒီး ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ န့ၣ်လီၤ.

အမံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ထူအဲၣ်အီၤ (DD-26) န့ၣ်, တၢ်စူၢ်တၢ်တၢ်အိၣ်လၢအမံၤလိာ်ခဲကတၢ်အံၤ ဒီးအဖိတဖၣ်အကတီၢ်န့ၣ်အပူၤလီၤ, အဂီၢ်န့ၣ်ကစဲၤဖးတၢ်လီၤန့ၣ်ဒီး PCP အတၢ်အိၣ်သူအပူၤလီၤ. အတၢ်မၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂၢၢ်ကျိၤလၢအမ့ၢ်တၢ်အဲၣ်လၢအခိၣ်သးတဂၤမ့ၢ်ဝဲဒ်လဲၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒ်ဘၣ်အသးမၤတၢ်လီၤဆီတလီၤအံၤန့ၣ်လီၤ. အမံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ထူအဲၣ်အီၤန့ၣ်, တနံၤခဲလၢာ်တခါအံၤ မၤလီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံးပၢ်လၢအမံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ထူအဲၣ်အီၤန့ၣ် မၤလီၤတခါလီၤ, မၤသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ် 'မ့ၢ်' လီၤအကျိၤအကျိၤအယိန့ၣ် ဒ်သိးလၢတၢ်စံးပၢ်အမံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ထူအဲၣ်အီၤအပူၤလၢအလီၤဆီဒ်သိးလၢအမံၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ထူအဲၣ်လၢအစံးပၢ် 'မ့ၢ်' အကျိၤအကျိၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲလၢ မၤအိၣ်အသးခဲလၢာ်လၢအဘျူးအဖျိၣ်အကမၢ်တၢ်ဂ့ၤအံၤန့ၣ်လီၤ. LRI နီၣ်ကစၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ်တသ့ အါန့ၣ် တနံၤန့ၣ် န့ၣ်ရံၣ် 40 ဘၣ်.

တၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီ တၢ်ပီးတၢ်လီၤန့ၣ် ဟ်ယုၢ်ဒီး တၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအမ့ၢ် သးအနီၣ် -လီၤဆီန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဝဲအံၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး သူအနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ဖဲတၢ်ပီးတၢ်လီၤအဖိခိၣ် ဒီးတသ့မၤန့ၣ်အမး မ့ၢ်တမ့ၢ် ဟ့ၣ်အခွဲလၢပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ မ့ၢ်လီၤဘၣ်ဖဲ တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ် သးအနီၣ် တၢ်ဟ်ပနီၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်ဘၣ်. ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ အသးပုၤထီၣ်အခါ တၢ်ဟ်ပနီၣ် တအိၣ်ဘၣ် ဒီဖျါလၢ သးအနီၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်, SC န့ၣ်ကမၤပုၤထီၣ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤအသိတခါဒ်သိးကန့ၢ်ဘၣ်အခွဲဖဲ တၢ်မၤလၢ LRI နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

LRI နီၣ်ကစၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ

LRI နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ် အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ် LRI ဒ်သိး ကဟ့ၣ်ထီၣ် နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲ ဆူ တၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဂၤန့ၣ်လီၤ. LRI နီၣ်ကစၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ် မ့ၢ်ထဲတၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲတၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ ဒ်အမ့ၢ် LRI အသ့ဟ့ၣ်ထီၣ် န့ၣ်လီၤ. LRI န့ၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်လၢ န့ၣ်ဆၢၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် မိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢလုၢ်ဖိ ဘၣ်သးဒီးထံၣ်လၢအတၢ်ဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် ဒီမၢၤဝါ ဘၣ်သးဒီး တၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲလၢအမ့ၢ် LRI အိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဆူၣ်လၢအမၤတၢ်ခဲလၢာ်တမံၤန့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်သူအဲၣ်တမံၤတပျီၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်ပၢ်ယူ ADL ဒီး IADL လၢတၢ်အခါအညိၣ်အံၤအကျိၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်သူအဲၣ်တမံၤတမၤတၢ်ပၢ်ယူ ADL ဒီး IADL, အဂ့ၢ်အဂီၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ် (formal ဒီး informal) လၢတၢ်အခါအညိၣ်အံၤလၢ LRI အိၣ်ဆူၣ်လၢအပျီၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢ LRI Personal Care Services န့ၣ်လီၤ. LRI Personal Care တၢ်ဆၢၣ်ကတီၢ်အံၤတပျီၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်န့ၣ်, လၢ LRI caregiver အိၣ်ဆူၣ်လၢအမၤတၢ်လိာ်ကိးအဂီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

LRI န့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ် တၢ်မၤ ဒီဖျါလၢ ခၢၣ်စးကရၢ ဒ်သိး ကဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤဝဲအံၤ, မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဟ်ပနီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူၤဆဲးကျိး နု SC လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂၤအဂီၢ် န့ၣ်တက့ၢ်.